

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXII. ÉVFOLYAM • 691. SZÁM

5.

2018. MÁJUS

CSEH KATALIN

Anyakérdő

- Anya, anya, hol vagy?
- Ringatok félholdat...
- Anya, anya, álmodsz?
- Mérem magam fákhoz...

- Anya, álmodhatok veled?
- Igen, csak hunyd be a szemed.
- Anya, most meg merre szállunk?
- Amerre sodor a vágyunk...

- Anya, haza mikor térünk?
- Mikor egy vágyban nem férünk.
- Anya, s ha mégis elférünk?
- Akkor ott elélegélünk...

- Anya, anya, hol vagy?
- Hoztam teleholdat,
szó neked szép álmot,
ha elalszol, meglátod...

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Anya, hol...

- Anya, hol van a kabátom?
Ne mondd, hogy ott,
mert nem látom.
- Anya, hol van a fél cipőm?
Megkeresni már nincs időm.
- Anya, hol van a rajzfüzet?
Aki eltette, megfizet!
- Anya, hol van a zöld zokni?
A sárgát nem lehet megszokni!
- Anya, te látod a dolgokat?
Vagy te dugod el a holmimat?

TÓTH ÁGNES

Tavaszi

Telt, múlt már rég a tél,
Tavaszi lett, szép zsongó.
Tarka virágokról
Tovaszáll méh, dongó.
Tollázkodik és költ
Temérdek kis madár,
Trillázó füttyükkel
Tele van a határ.
Tele a szívem is
Tündöklő napfényel.
Tűzpiros rózsával,
Tiszta szeretettel.

Összegyűjtöttünk néhány
igaz és mély gondolatot anyákról,
apákról, nagyszülőkről.
Ha némelyikről úgy véled,
épp rólatok szól, a te érzéseidet
fejezi ki, tanuld meg,
s lepd meg vele a családodat.
Ez legyen az ajándékod
Anyák
napjára.

LACKFI JÁNOS

Rajzolós- baktatós

Rajzol az élet,
tétova kéz,
gyermeki arcból
anyja kinéz.

Baktat az élet,
szívbeli láz,
gyermeki lábbal
apja kacsáz.

SZŐCS MARGIT

Szüleim

Anyám égre szállt,
ám ott sem tétlenkedik:
elszegődött Fiastyúkot
ültetni.

Övé a legragyogóbb
csillag-csibe-nyáj.
Azóta éjszakánként
csipogásra ébrednek.

Apám utánament.
Neki lett ám jó dolga:
dohányt vett az égboltban,
s cseresznyefa-pipájából
báránnyelhetet erezet.
Megteheti: ő a Napkövet.

KISS OTTÓ

Ugyanazt jelenti

Hogy anya fáradt és lefeküdt,
hogy apa reggel óta dolgozik,
hogy Kovács bácsi elutazott a fiához,
és hogy a nagyiék majd csak
jövőre jönnek újra – ugyanazt jelenti.

Mert aki nincs velem, az hiányzik,
és aki hiányzik, azt szeretem.

LÁSZLÓ NOÉMI

Apafej

Kell valaki, aki a napot megjavítja.
Aki az elgurult labdát visszagurítja.
Aki barackot ad és felnevet,
és megtartja a hátán a delet.

Kell valaki, zord és határozott.
Az apaság szigorú állapot.
Szigorú orr, szigorú száj, vicces szemek.
Dermesztő kuncogás, aparemek.

Kell valaki, aki hajat mereszt,
és megmutatja, hogy kell tenni ezt.
Meg ezt, meg ezt, borzasztó dolgokat.
Egy apa, aki mindent megmutat.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Apanapok

A tóra megyünk az apanapon,
Lebegünk vízi madarakon.
A vízibicikli hattyú alakú,
A partról néz pár méla marabu.

Bányába megyünk az apanapon,
Sófényt lesünk a sófalakon.
Lekiabálunk a bányamélybe,
Bányatesó szól visszajuhézve.

A zöldbe megyünk az apanapon,
Szurkolunk erdei maratonon,
Majd hazajövünk a pirosba, kékbe,
Színes ez így, mindent egybevéve.

KISS LEHEL

Apa boldog

Apa boldog, giccseket gondol,
szeme párás, szája fülig ér.
Jól megbuktatnák irodalomból,
szókincse nem több a semminél.
Ha kérdeznék, ő csak vigyorogna,
s csimpaszkodna felhők szalagjába,
nem tudva, hogy a keze még kéz-e,
és alatta láb-e még a lába.

Apa boldog, giccseket gondol,
a folyosón árnya átoson.
Nyeldekkel a fojtott izgalomtól,
s átlebeg az éji városon.
Jó sokáig nem tud elaludni,
nevet s dúdol még órákon át
– látta Anyát, s fél percig ölében
tarthatta a rég várt kisbabát!

A nagy fehér bohóc

A reggeli szertartás csodálatos volt. Én az ajtóban álltam, apám a fürdőszoba nagy, ovális tükre előtt. Hatalmas alak, felsőtestén nem volt semmi. Megnézte az arcát a tükörben, aztán elővett egy óriási pamacsot. Egy tubusból fehér kis kígyót nyomott az ujjára, elkente az arcán. Most kezdődik a játék – gondoltam. Kezdődött is. A pamacsot a csap alá tartotta, és az arcát kezdte dörzsölni vele. Nagy fehér habot vert, az egész arcát befödte.

– Na, csináljunk bohócot – fordult akkor felém apám.

Aztán én a mutatóujjammal kihúztam a száját, letöröltem a habot a barkója mellől. Apám nevetett. Vonásokat húztam a fehér habbal az arcára. Ő meg szónokolt:

– Figyelem, figyelem! Itt látható a meztelen bohóc. A nagy bohóc, minden idők legnagyobb fehér bohóca! Szája piros, füle nagy, olyan, mint egy tengernagy.

– Elvárásoltam a szobát – mondta. – Most a viharos tengeren hajózunk. Balról hatalmas hullámok tajtékzanak felénk, sodorják a hajót.

Belebukott a mosdóba, mintha nagy mélységeket mért volna.

– Süllyedünk! Vigyázat! Kapaszkodj az ajtófélfába! Érzed, hogy imbolyog?

Bizony, éreztem. Éreztem, hogy eldőlt az egész szoba, süllyedünk.

– Kapaszkodj, na! Vigyázat! Süllyedünk! Nagy fehér bohócok utaznak a hajón. Nehogy a kezükbe kerülj! – és elkezdett kergetni.

Futottunk. Tudtam, hogy az apám, de hátha mégis... Mégiscsak az a veszélyes fehér bohóc, aki megfog engem.

– Segítség, segítség! – ordítottam.

Apám aztán visszament a fürdőszobába, megborotválkozott, lemosta a habot. Az óvodában unalmas volt a játék ehhez képest. Sorba álltunk, ettünk, lefeküdtünk.

Egyszer az óvó néni megkérdezte tőlem, ki az én apám.

– Bohóc – mondtam. – Nagy fehér bohóc.

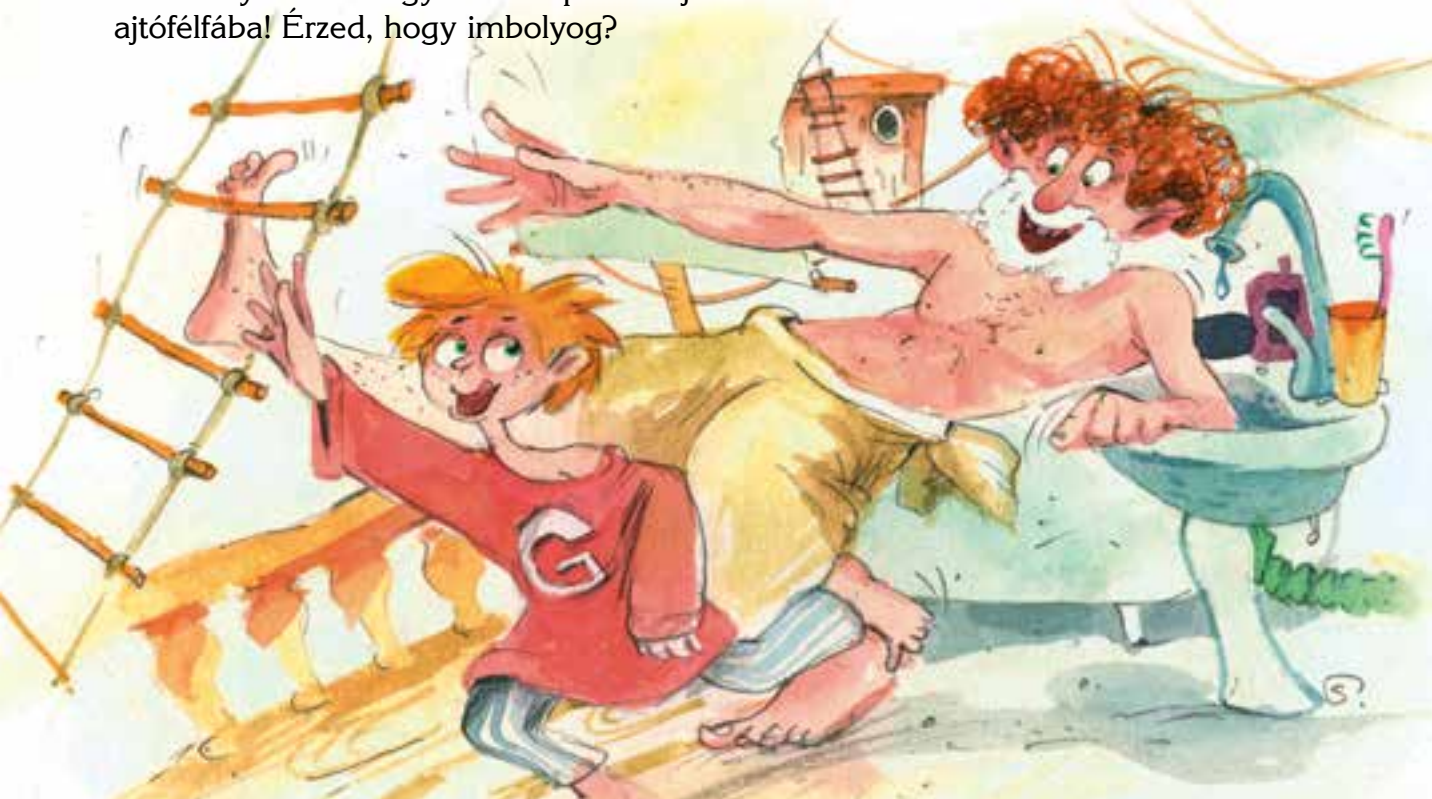
A gyerekek nevettek...

– A te édesapád, úgy tudom... – és megnézett egy nagy könyvet, mintha az a nagy könyv tudhatná, ki nekem az apám...

– Igen. Hajómérnök. Mi lenne, ha mindenki mást mondana, mint az igazság!

Ráhagytam. Úgysem érti!...

Tudtam, hogy reggel újrakezdjük... Fogalmatok sincs, hogy mi ketten... hogy mi ketten...

DÖBRENTEY ILDIKÓ

Izabella királykisasszony

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy forgalmas utca. Ott sétált két kutyájával, Foltossal és Zsömlével Izabella királykisasszony. Vidámak voltak mind a hárman. Szembejött velük az álmos tigris.

– De jó nektek, hová mentek?

– Megyünk a rétre virágot szedni. Gyere velünk!

Négyen sétáltak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya meg az álmos tigris. Vidámak voltak mind a négyen. Arra pattogott a pöttyös labda.

– De jó nektek, hová mentek?

– Megyünk a rétre virágot szedni. Gyere velünk!

Öten sétáltak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya, az álmos tigris meg a pöttyös labda. Vidámak voltak mind az öten.

Arra libegett-lobogott a születésnap torta.

– De jó nektek, hová mentek?

– Megyünk a rétre virágot szedni. Gyere velünk!

Hatan sétáltak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya, az álmos tigris, a pöttyös labda meg a tarajos kakas.

Vidámak voltak mind a hatan.

Arra lépkedett a tarajos kakas.

– De jó nektek, hová mentek?

– Megyünk a rétre virágot szedni. Gyere velünk!

Heten sétáltak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya, az álmos tigris, a pöttyös labda, a születésnap torta meg a tarajos kakas. Vidámak voltak mind a heten. Arra csúszkált az olvadozó hóember.

– De jó nektek, hová mentek?

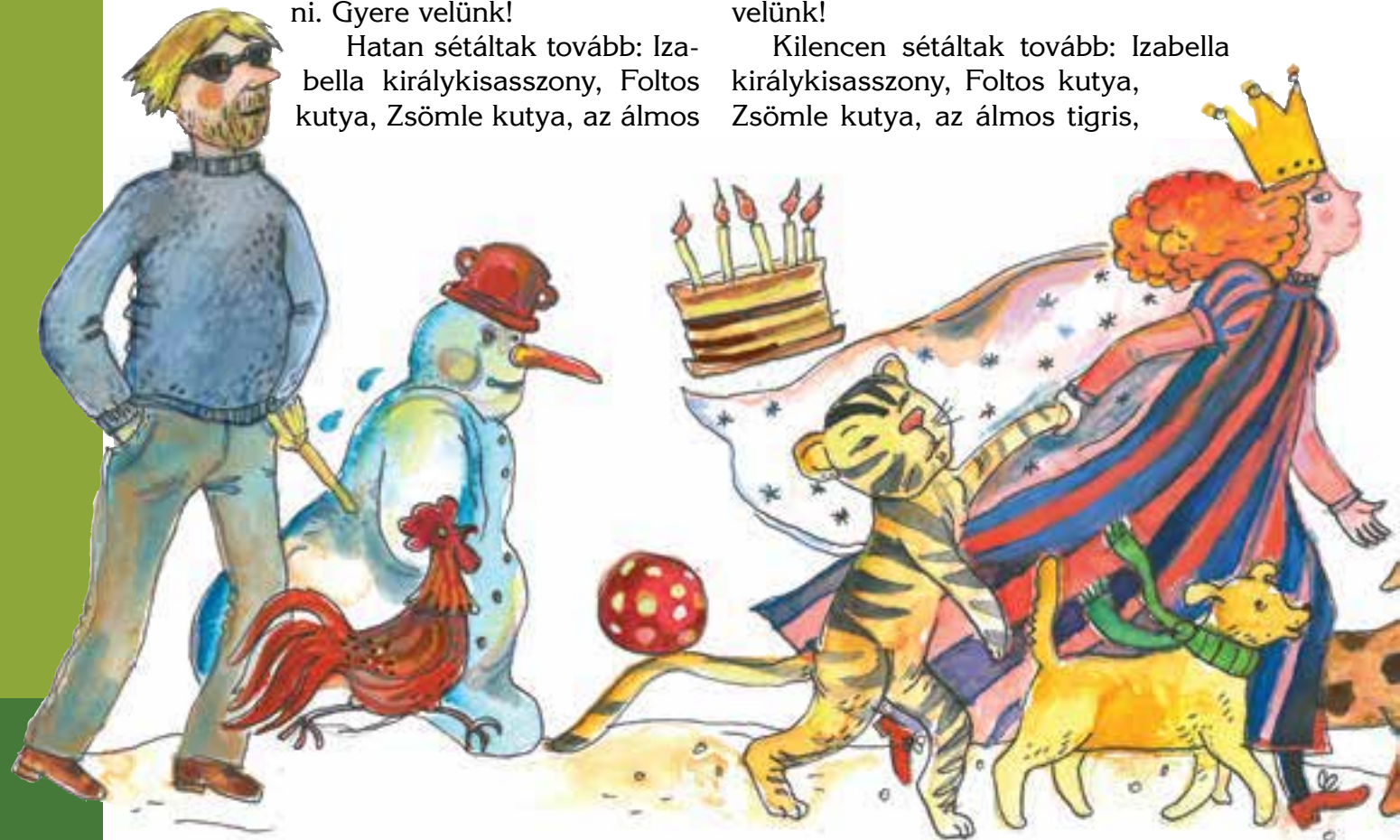
– Megyünk a rétre virágot szedni. Gyere velünk!

Nyolcan sétáltak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya, az álmos tigris, a pöttyös labda, a születésnap torta, a tarajos kakas meg az olvadozó hóember. Vidámak voltak mind a nyolcan. Arra sietett egy szakállas édesapa.

– De jó nektek, hová mentek?

– Megyünk a rétre virágot szedni! Gyere velünk!

Kilencen sétáltak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya, az álmos tigris,

a pöttyös labda, a születésnap tortája, a tarajos kakas, az olvadozó hóember meg a szakállas édesapja. Vidámak voltak mind a kilencen. Arra robogott egy kidőlt-bedőlt kék autó.

– De jó nektek, hová mentek?

– Megyünk a rétre virágot szedni. Gyere velünk!

– Inkább ti gyertek velem! – válaszolta a kidőlt-bedőlt kék autó, és kitérte nyikorgó ajtaját.

Mindannyian beszálltak. Most már tízen robogtak tovább: Izabella királykisasszony, Foltos kutya, Zsömle kutya, az álmos tigris, a pöttyös labda, a születésnap tortája, a tarajos kakas, az olvadozó hóember, a szakállas édesapja meg a kidőlt-bedőlt kék autó. Vidámak voltak mind a tízen. Robogtak, robogtak, míg egyszer csak: hupp! – megálltak.

– Ez már a rét? Ez még nem a rét! Mért álltunk meg? Mért nem megyünk? Mi történt, kidőlt-bedőlt kék autó?

– Talán csak kifogyott a benzinem – reménykedett a kidőlt-bedőlt kék autó. – De az is lehet, hogy egészen elromlottam... Sajnos gyalog kell továbbmenniük!

– És te?

– Én itt maradok.

– Azt már nem! – Izabella királykisasszony csatasorba rendezte Foltos kutyát, Zsömle kutyát, az álmos tigrist, a pöttyös labdát, a születésnap tortát, a tarajos kakast, az olvadozó hóembert és a szakállas édesapját, aztán ő is beállt a sorba, és közös erővel eltolták a kidőlt-bedőlt kék autót a rétre.

A rét teli volt virággal, méhzümmögéssel és tücsökciripeléssel.

– Ez igen! – állapította meg a kidőlt-bedőlt kék autó. – Kinek is szedjük a virágot?

– Először is, szeretnék egy csokrot anyukámnak – kezdte Izabella királykisasszony –, azért, mert ő az anyukám. És szeretnék egy csokrot apukámnak azért, mert ő az apukám. És szeretnék egy csokrot a kistestvéremnek azért, mert ő a kistestvérem. És szeretnék még egy csokrot a nagytestvéremnek, mert ő a nagytestvérem. És egy csokrot nagy-

kámnak, mert ő a nagyikám. És egy csokrot nagypapámnak, mert ő a nagypapám. És egyet dédikémnek, mert ő a dédikém. És még egy csokrot a szomszéd néniemnek, mert ő a szomszéd néni. És még egyet az óvó néniemnek, mert ő az óvó néni. És még egyet az asztalos bácsinak, mert megjavította a hintámat.

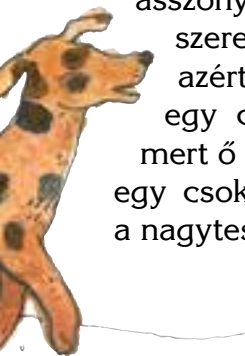
– Ez éppen tíz csokor!

Leszedték a tíz csokor virágot, berakták a kidőlt-bedőlt kék autóba, aztán az autót visszatolták Izabella királykisasszony forgalmas utcájára. Amikor kinyitották a kocsiját, az utca megtelt virágillattal.

Izabella királykisasszony anyukája, apukája, kistestvére, nagytestvére, nagyikája, nagypapája, dédikéje, szomszéd nénije, óvó nénije meg az asztalos bácsi nem győztek álmélkodni, amikor az illatozó, száz színben pompázó virágcsokrokat megkapták. Mindjárt kitértek az ablakukba, hogy mindenki lássa.

Izabella királykisasszony enni adott Foltos kutyának és Zsömle kutyának, majd lefektette az álmos tigrist, labdázott a pöttyös labdával, lefényképezte a születésnap tortát, kukacot keresett a tarajos kakasnak, hűtőszekrénybe tette az olvadozó hóembert, hazakísérte a szakállas édesapját, végül megsimogatta a kidőlt-bedőlt kék autót.

– De jó nekünk, hazajöttünk! – mondta neki, aztán hazament az anyukájához, az apukájához, a kistestvéréhez meg a nagytestvéréhez.

Börtön-mese

Teofil, a törpe fütyörészve sétálgatott unokájával, Tulival a patakparton. A szomorúfüzek alatt hirtelen előttük termett két egyenruhás alak.

– A törvény nevében letartóztatunk – mondták nyersen Teofilnak, és csuklójára bilincset kattintottak.

Tuli sírni kezdett. Teofil mosolyt erőltetve próbálta bátorítani:

– Ne sírj, kisunokám. Szaladj szépen haza nagyanyádhoz, meglásd, nem lesz semmi baj. Jövök én is, csak tisztázzuk a bácsikkal a félreértést.

Amint eltűnt Tuli a bokrok mögött, Teofil heves tiltakozásba kezdett:

– Azonnal engedjenek szabadon! Nem ártottam senkinek.

– Majd bíráidnak rimánkodj, ha tudsz! – válaszolták a goromba törvényszolgák, és magukkal vonszolták a rúgkapáló törpét.

Másnap reggel a törvényszékre kísérték.

– Teofil! Lopás bűntette miatt állsz a törvény előtt – vádolta a ragyás képű ügyész.

– Összetévesztenek valakivel. Nem tettem soha ilyesmit – védekezett Teofil.

– Ne játszd az ártatlant. Régóta gyanús oktalan jókedved. A becsületes erdőlakóknak nem ér folyton fülig a szájuk: ógnak-mógnak, sopánkodnak, bucsálódnak. Így van ez rendjén. De te csak fütyörész. Ugyan mitől lehetsz ilyen fenemód elégedett, hiszen nem nyertél a lotón, busás vagyon sem szállt rád? Itt valami bűzlik. Rájöttünk, hogy sötét dolgokban meszterkedsz, Teofil – folytatta az ügyész.

– Szemenszedett hazugság! – háborgott a

törpe, ám az ügyész tovább darálta mondanóját:

– Tudjuk, hogy esőfelhőket loptál, és eladtad aranyáron. Azért sújt az aszály.

– Képtelen vád – hüledezett Teofil.

– Tanúnk is van rá – érvelt az ügyész.

– Kérem Bükkfa Jankót, válaszoljon kérdésre: Látta-e, hogy Teofil ellopta, és eladta a felhőket?

– I-igen, azazhogy... hogyne... vagyis-hát... persze, no ná, de még mennyire... nem is egyszer... A sétapálcájával akasztotta le az égről. Megtömte velük a hátizsákját – hablatyolta Bükkfa Jankó, a pityókos erdőkerülő.

– Na látod? Kell-e ennél több bizonyíték? Felkérem a bírót, hozza meg az ítéletet – fejezte be az ügyész a vádemelést.

– A bíróság öt év börtönre ítéli a vádlottat – jelentette ki a bíró.

– Igazságtalanság! Védőügyvédet kérek, fellebbezni akarok! – követelte Teofil.

– Márpedig fellebbezésnek nincs helye. Punktum – zárta le az ügyet a bíró, és nagyot koppintott kalapácsával.

Félóra múlva Teofil egy szűk börtöncellában találta magát. A börtönőr, miután ismertette a szabályzatot, egy festékesdobozt és néhány papírlapot nyújtott át neki.

– Ebből is láthatod, milyen jól bánunk rabjainkkal. Unaloműzésként kedvedre festhetsz. Régebben álmódni sem lehetett erről – mondta, majd a törpére csukta a nehéz vasajtót.

Teofil azon kapta magát, hogy újból fütyörészik. Pedig lett volna miért szomorodnia, de eszébe se jutott, mert egy ideje nem volt jó viszonyban a bánattal. Fogta az ecsetet, és festeni kezdett. Először a lapokra, majd amikor azok beteltek, a szürke falakra és a mennyezetre. Megfestette

CSEH KATALIN

Május

Tavasztó, Pünkösöd hava,
most jön csak a meleg java.
Hull az aranyat érő eső,
ágra libben fénykeszkenő...

Bódító virágillat,
mit szomjas csönd fölszippant,
pirkadat rózsaszín csöndje
gurul a harmatgyöngyre.

Ígéret hava, május,
vidám tombolaárus,
járja a hegyet-völgyet,
ujjongva várják a tölgyek.

a patakpartot szomorúfüzekkel, az eget napsütéssel, báránnyelűvel, madárral.

Amint az őr bepillantott a kukucskálón, majd elájult, mert nem börtöncellát látott maga előtt, hanem egy árnyas, kedves patakpartot. És Teofil? Egyáltalán nem látott börtönfogságát letöltő rabnak. Fütyörészve andalgott körbe az alkonyi fényben. Azonnal jelentette a börtönigazgatónak.

Délutánra meg is jelent két komor mázoló: elvették festékeit, és lemeszelték a falakat. Ám alighogy távoztak, a mézen átütött a régi festék; színei sokkal élénkebben ragyogtak, mint eredetileg. Teofil folytatta sétáját. A nap éppen delett. Sajnálta, hogy nincs nála a szalmakalapja.

A börtönigazgatót elöntötte a düh.

– Hova rejtetted a többi festéket? Azonnal add elő!

Teofil hiába bizonygatta, hogy nem maradt nála egyetlen tubus festék sem, a börtönigazgató felkutatott mindent: benézett az ágya alá, végigtapogatta a matracát, kizrázta a pokrócot, levettette csikos rabruháját. Végül fenyegetőzve rohant el:

– Nehogy azt hidd, hogy a börtön luxusnyaralás. Isten bizony leveretem a vakolatot!

Úgy is tett. Estére megérkezett egy kőműves, és addig kopácsolta, kaparta a falat, amíg csak a csupasz téglák maradtak.

Csakhogy másnap reggelre a téglákon is átütött a patakpart a kéklő éggel. Sokkal élethűbben, mint korábban. Lassan behálózta a többi cellát, a folyosót, az igazgató irodáját, végül átterjedt a börtön külső falaira is.

Az igazgató toporzékolt mérgében. Telefonált a minisztériumba, hogy rögtön szálljanak ki, mert a börtön olyanná vált, mint valami üdülőtelep.

Rövid időn belül megérkezett egy nagy, fekete limuzin, tele miniszterekkel. A honatyák, amint meglátták a tarka színekben pompázó börtönt, visítófrászt kaptak.

– Kész csúfság! Rajtunk fog röhögni a világ! – ordították. – Azonnal bontsák le az épületet! A rabokat szállítsák át a közeli fogházba! De a törpét rúgják ki két lábbal! Nincs többé mit keresnie börtöneinkben! Takarodjék haza! Fütyörészzen otthon, fesse a saját falait!

Így történt, hogy Teofil néhány óra múlva már a patakmenti szomorúfüzek alatt vigadozott unokájával, Tulival.

SZABADSÁG VAGY HALÁL

*Föl mindnyájan, hogyha zászlónk
majd a vérmezőben áll:
Háromszín zászló alatt lesz
vagy szabadság vagy halál!*

Unió-dal a címe az erdélyi toborzónak, amely 1848-ban a szabadságharc zászlaja alá hívta Székelyföld fiait. Akkor is szétszakítva szenvedett a nemzet, akkor is egyik legfőbb célunk, Petőfiék március 15-i Kiáltványának 12. pontja Erdély és az Anyaország egyesülése, vagyis az Unió volt.

Az Unióért és a szabadságért, az osztrák elnyomás megszüntetéséért százezrek vállalták a harcot, a bujdosást vagy a hősi halált. Hány megrázó történetet írt saját vérével a nemzet mindössze másfél év alatt! Három mesét szántam ennek a témának, mégsem sikerül mind megidéznem 1848–49 fényes csillagait.

Maradjunk szűkebb hazánkban, hiszen itt is sok véres csatát vívott a magyar honvédsereg mind az osztrák császári csapatok, mind az orosz cár hadserege, zömükben kozákok ellen.

Mit keresett itt a cár serege? Kívülállóként beavatkozott a magyar-osztrák háborúba. A hadtudomány ezt latin eredetű szóval intervenciónak nevezi. A hatalmas Habsburg Birodalom ugyanis egymaga képtelen volt legyőzni a magyarokat. A császár hívására az orosz cár hihetetlen haderővel vonult fel ellenünk. Az orosz intervenció hadsereg nagyságára akár büszkének is lehetnénk: mennyire félhetek tőlünk, ha a földkerekség legnagyobb

haderejét vetették be ellenünk. Ennél nagyobb orosz haderő még sohasem járt külföldön, még a napóleoni háborúk idején sem. Szabadságharcunk sorsa ezzel sajnos megpecsételődő.

Ám amit Toldiról mond Arany, az minden magyar vitézre érvényes: *Az néki a tulajdonsága, hogy, ha nő veszélye, nő a bátorsága!*

Ez történt 1849 nyarán is. Nőtt veszélyünk, de nőtt a bátorságunk is.

Hallottatok-e **Sárossy Gyula huszárszázadosról**? Mindössze 24 éves volt, amikor közlegénynek jelentkezett a 27-es bihari zászlóaljhoz Matta Ede parancsnoksága alá. Első sebé a piski csatában szerezte. Még fel sem gyógyult, amikor mindössze tíz huszár élén kiűzte Zalatnáról a garázdálkodó császáriakat, és 12 szekéni élelemmel tért vissza csapatához. Gyulafehérvár ostrománál leleplezett egy osztrák kémeket, aki törével kis híján leszúrta. Később egy kartács-

szilánk felhasította a hátát, ám ő nem engedte, hogy Kolozsváron ápolják, hanem sebesülten is tovább harcolt. Csapatával Fenes felé vágatott, és páratlan bátorsággal, leleményességgel akadályozta meg, hogy a tábor pénztárát a kozákok megkaparintsák. Vitézségéért főhadnaggyá léptették elő.

Feljegyezték róla, milyen kitűnő lovas volt, s ráadásul oly elegáns, mégis erőtel-

**Bányai Júlia,
aki Sárossy Gyula
néven vitézül harcolt**

Soroljátok fel történelmünk néhány hős asszonyának nevét.

jes csapásokkal aprította az ellenséget, hogy kardforgatását vívóiskolában lehetett volna tanítani.

A világsi fegyverletételt elfogadni nem tudó vezérek, Kazinczi Lajos, Kemény Farkas és Gál Sándor őt küldték el Bemhez és Kossuthoz parancsukat várva. Álruhában jutott át az orosz táboron, és csak Törökországban, Bem meg Kossuth előtt fedte fel valódi kilétét: nő volt. Igazi neve **Bányai Júlia**, aki elhunyt férje nevében harcolt végig oly sok ádáz csatát.

Az emigrációban feleségül ment volt parancsnokához, Matta Ede századoshoz – és tovább szolgálta a magyar szabadság ügyét. Életét kockáztatva kétszer is visszatért Erdélybe, harcra buzdított, röpcédulákat osztott. Férjével Konstantinápolyban, majd Kairóban vendéglőt, szállodát nyitott, népszerűsítette a magyar termékeket, főleg a borokat. Erdély-szerte híres lett jótékonyágáról. Szülővárosában, Vízaknán emlékművet emeltetett a szabadságharc hőseinek.

Tehetség és emelkedett lélek jellemezte **Asbóth Sándor alezredest** is, aki a kápolnai csata és a tavaszi hadjárat hőse, Klapka tábornok hadmérnöke, majd Kossuth szárnysegédje volt. Menekülésekor egyedül ő kísérte a kormányzót, és maga ásta el a Szent Koronát Orsovánál. Törökországból az Egyesült Államokba menekült, és az amerikai szabadság hőse lett. Lincoln seregének altábornagyaként az egyik csatában három golyó is érte. Az egyik úgy fúródott be

Asbóth Argentínában találkozott honfitársával, a szabadságharc hős tábornokával. Kivel?

a koponyacsontba, hogy meg nem ölte, de eltávolítani sem lehetett. Fejében golyóval csatába már nem mehetett, így az Egyesült Államok argentinai nagykövete lett. Buenos Airesben hunyt el.

Gábor Áronhoz nem hálátlan az utókor.

Minden magyar ismeri tüzes harci indulóját, Bereck (itt született), Kézdivásárhely (itt öntötte 70 ágyúját), Kökös (itt esett el a csatában) egyaránt hűen és büszkén őrzi emlékét.

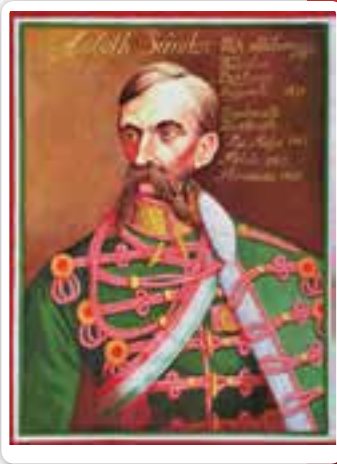
Határőr tüzértiszt és mérnöki lángelme volt. Elég volt számára egyetlen látogatás Lahner György tábornok, későbbi aradi vértanú nagyváradi fegyvergyárában, hogy tökéletesítve maga is gyártani kezdje a kor legmodernebb fegyvereit: a 3, illetve 6 fontos rakétákat és röppentyűket, amelyekkel túlszárnyalta az osztrákok hasonló fegyverét.

Gábor Áron mindent feláldozott eszményeiért: egész vagyonát pénzzé tette, és az ágyúöntésre fordította, minden tudását igyekezett átadni az újoncnak, a kishitűeket saját példájával buzdította, végül pedig életét adta a hazáért, a szabadságért.

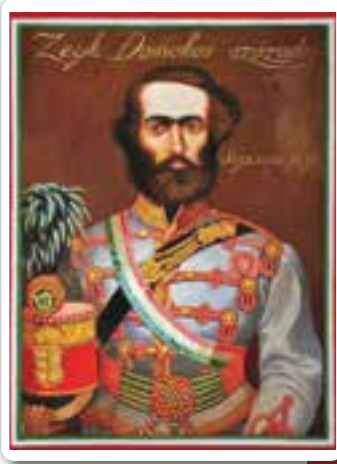
Zeyk Domokos honvédszázados méltó arra, hogy az ő nevével búcsúzzunk történelmünk e dicső szabadságharcától.

Marosvásárhelyen született, ősi nemesi család sarja. Alakját és tetteit már életében legendák övezték: hatalmas termetű, ritka erejű dalia volt, az erdélyi magyar tábor legvitézebb katonája.

Hősiessége üstökösként ragyogott fel a segesvári csatában. Amikor a rettentő túlerő felmorzsolta seregünket, menekülhetett volna, de Petőfinek nem volt lova, hát Zeyk a kengyelvasába emelve próbálta kimenteni a harctérről. Aztán visszafordult, hogy feltartóztassa a Bemet üldöző kozákokat, míg a tábornok el nem ért egy biztonságot nyújtó mocsarat. Egymaga oroszánként küzdött a kozákok gyűrűjében. Lüders orosz tábornok

Asbóth Sándor

Zeyk Domokos

Buda ostroma 1849 májusában

a dombról figyelte. Elámult erején és hősiességén, hát parancsot adott, hogy élve fogják el. Orosz dzsidások rohantak rá, sebesült lova ágaskodva, rúgva, harapva védte gazdáját. Amikor kardja eltört, egy orosz tiszt franciául kérte: *Add meg magad, bajtárs!* De Zeyk így kiáltott: *Zeyk Domokos meghal, de rab nem lesz soha!* Előrántotta pisztolyát, egyik golyóval leterített egy kozákot, a másikkal főbelötte magát. Lovával együtt zuhant a véráztatta földre.

Hősök voltak. Vitézségük messze fénylett a csatatéren, bátorságot öntött társaikba, meghatotta még az ellenséget is, számkra pedig tüzes jekként maradt fenn.

Ne feledjétek, gyerekek: aki fölött ilyen fényes csillagok ragyognak, az soha nem horgasztja le a fejét. Hőseink azért haltak meg, hogy csillagként vezessenek minket.

Zsigmond Emese

Februári megfejtések: Cum Deo pro patria et libertate. Rákóczi jelmondata azt jelenti: Istennel a hazáért és a szabadságért. A kurucok kedvenc hangszere a töröksíp vagy tárogató volt. **Nyertesek:** Boros Boglárka, Arad; Tóth Adrienn, Marosvásárhely; a **gyergyószentmiklósi Kós Károly Iskola III. osztálya.**

Szép a huszár

Népdal

Szép a hu- szár, ha fel- ül a lo- vá- ra,
 Fé- nyes kard- ját kö- ti az ol- da- lá- ra.
 On- nan né- zi, mer- re van a ha- zá- ja,
 É- des- any- ja mer- re vár a fi- á- ra.

Szép a huszár, ha felül a lovára,
 De még szebb, ha elvágtat a csatába.
 Jobb karjával védelmezi hazáját,
 Bal karjával öleli a babáját.

Tegnap este jöttem meg a csatából,
 Leesett a vas a lovam lábáról.
 Nyisd ki, kovács, azt a szurtos ajtódat,
 Jó élesre vasald meg a lovamat!

TAMÁSI ÁRON

Gábor Áron rézágyúja

Egyszerre nagy kiáltás hangzott az udvar felől. Megismervén atyánk hangját, legott megszöktük magunkat, s már ott is termettünk. Lestük, hogy elbeszélje hadjáratának történetét. Tele volt elszánással. Másnap estére nálunk hívatta Márton papot és Gábor Áront, úgy üzenvén, hogy igen fontos a dolog.

Kicsi megmelegedés után atyám indította a szót, szerencsétlen állapotnak nevezvén, amit látott és tapasztalt.

Megállapodtak abban, hogy nemesember és más ember mind legyen egyenlő joggal honpolgár, s ilyen jegyben forrasszon mindenkit egybe a harc. Majd a katonai vezetésre fordítván a szót, úgy vélekedtek, hogy Kossuth Lajoshoz kéne folyamodni, hadd küldene ide is vezetőt.

– S főképpen ágyút, de mindjárt! – mondá erős szóval atyám.

Abban a pillantásban Gábor Áron meg rázkódott egész testében. Az arca vadul váltotta színét, kerek szeme lobogott, majd ültéből felállt, miközben öklét az asztalon nyugtatta. Megindult, göröngyös hangon így szólt:

– Ne küldjön ágyút! Hanem adjon pénzt! S nekem hatalmat! Mert én csinállok ágyút!

Olyan nagy csend lett, hogy még a lámpa is kínlódva égett abban a csendben; majd Márton pap, kiben a lélek tudománya mégis a legnagyobb volt, hasonló fennhangon mondotta:

– Ne küldjön ágyút! Adjon hatalmat! S akkor Gábor Áron ágyút fog csinálni.

Hát ebben nemcsak egyik lettek, mint közös tűzön megannyi hasáb fának a lángja, hanem elhatározták azt is, hogy a szentgyörgyi gyűlésre együttesen vonulnak elő, s ott ágyú dolgában leteszik a szót.

Arra a gyűlésre, ami két nap múlva zajlott, engemet is elvittek.

Az ezredes főtiszt sorolni kezdte, hogy nincsen elegendő pénz, nincsen elegendő ruházat, nincsen szükséges számban fegyver, és nincs puszkapor. Midőn mindezekre az volt a válasz, hogy „ha nincs, lesz”, akkor a fejét a makacs nép felé előredöfte, s mint a legnagyobb okot, úgy gurította oda:

– Nincsen egyetlen ágyú!

– Csinál Gábor Áron! – kiáltotta atyám.

Mindenki keresgélt a szemével, hogy ki az a Gábor Áron. De akkor Áron az emberek sűrűjében már törtetett előre. S előrevergődve annyi szem sugarában félig a főemberek asztalával s félig a néppel szemben megállt, s fennhangon így szólt:

– Én vagyok nevezett Gábor Áron. Tanultam az ágyú titkát, s itt a főtiszt urak előtt nyilvánítom, hogy tudok is ágyút csinálni. Csak bizalmat kérek, az öntéshez matériát, a nevemre hatalmazást valamely vashámorhoz, s a kezem alá engemet megsegítő embereket. Ha mindezt elnyerem, mához két hétre itt lesz a három ágyú, melyekkel célba lövök. S ha pedig nem lenne meg a három ágyú, ítéljen rajtam a nép! Vagy ha meglesz, s azokkal célba nem találok, magam állok az ágyúk elé, hogy engemet szaggassanak széjjel a golyók!

Mint a gát, midőn általszakad, úgy zúgott fel a lelkesedés áradata.

DÖME ZSUZSA

Kuty napló

A kutyát is ölben viszik ki ugatni

Nyugalanság vibrál a levegőben, órák óta érzem előjeleit a kitörni készülő viharoknak. Csöndes vagyok, mint a bolhátlan kutya. A messze távolból hallatszó morajlás leküzdhetetlen félelemmel tölt el. Megfeszült idegekkel kutyaagolok az udvar egyik végétől a másikig, sehogy sem találok a helyemet. Gödreimet a biztonság kedvéért idejében előkészítettem, hogy majd legyen hova elbújnom az ézengés elől. Amikor hirtelen óriási csattanással leszakad az ég – segítség, egyenesen rám akar esni!

–, inamba szalad a bátorságom, és kétségbeesve rohanok fedett helyet keresni. A legközelebbi menedék a hozzám legközelebb lévő nyitott ajtó, amelyen gyors paripaként, sáros lábbal bevágtatok.

Gyanakodva nézek körül. Gyors helyzetfelismeréssel megállapítom, hogy a szomszédék szobájában vagyok. Nem teszem zsebre, amit most kapok, arra mérget vehetek – fut át az agyamon, miközben felmérem a terepet. A legjobb fedezéknek az ágy alja tűnik. Viharos gyorsasággal be is mászok alá, s a falnak fordulva várom a sors csapásait. Lesz, ami lesz.

Minden rosszban van valami jó, szokta mondogatni Kisgazdim (imádja a szólásokat és a közmondásokat), és igazat kell adnom neki. Ebben a nagy viharban például az volt a legjobb, hogy rájöttem, a szomszéd zord külseje érző szívet takar. Ahelyett, hogy kidobott volna, átnyalábolt (könnyű neki, hentesek között dolgozik, megjegyzem, soha sincs kolbász illata, inkább sörszagot érzek körülötte), és kicipelt a garázsába.

– A kutyát is ölben viszik ilyen időben – állapítom meg elégedetten...

Most ott gubbasztok a garázsában egy óriási lapát fedezékében. Reszketek, mint a nyárfalevél. Csukott szemhéjam mögül is látom az égen cikázó kékes, fenyegető villámokat. A fülsüketítő robajok hasogatják érzékeny dobhártyámat. Ereimben cikázik, zúgva dübörög a vér, remeg minden porcikám.

A szomszéd előtt le a kalappal. Együttérzéssel ücsörög velem órákon át. Be is lopja magát a szívembe örökre! Viszonzom is a kedvességét: megugatam, ahányszor csak látom.

Csendesülni látszik a zivatar. Megkönynyebbülve sompolygok elő a hólapát mögül, hogy másik fedezék után nézzek. Rövid szemlélődés után a szomszéd lapát nagyságú tenyerét választom. Amint ott szimatolgotok, sündörgök körülötte, látom ám, hogy a cigarettát tartó kéz meg-megremeg. Vilámként hasít belém a felismerés:

– Hát itt van a kutya elásva! Ezek szerint ő is fél a dörgéstől.

Kutyának hallgass a neve?

Sokféle megszólítással illettek már, egyik hízelgőbb, mint a másik. Beceneveim névadóim leleményességét, külsőmet és természetemet egyaránt dicsérik. Az idők során neveztek Pamacsnak, Buksinak, Bohócnak, Gubancnak, Bukfencnek, Vakkancsnak, Gombócnak, Bogáncsnak, Bogárnak, de olyan is volt, aki Üvegmosó kefének titulált. Érzékeny lelkemnek ez utóbbi nem olyan kedves, de elismerem, jó megfigyelő és szellemes, aki kitalálta.

De hogy kutyának hallgass a neve?! Ez érzékenyen érint, minden idegszálam tiltakozik ellene.

Ami azt illeti, érzékenységem miatt nevezhetnének akár Mimózának is. Nem is annyira a szóból, mint inkább a hangsúlyokból értek. Szeretem, ha beszélnek hozzám. A hangból megérezem az együttérzést, a barátságot, a haragot, az elutasítást; felismerem a félelmet, bánatot, bizonytalanságot, kitalálom a gazdám szándékát. Különbséget tudok tenni a korholás, dorgálás, szidás, kedveskedés, dicséret, cirógatás, kedves biztatás között.

Szeretem, ha simogatnak. Mancsom gyakori felemelgetésével jelzem, hogy a szeretetből nem elég, még mindig nem elég, sohasem elég, kérek belőle: még, még, még!

Nem kenyerem a színlelés. Érzéseimet sosem rejtem véka alá. Kimutatom önzetlen szeretetemet, határtalan jókedvemet, s nem titkolom lehangozottságomat sem. Ilyenkor, mint a kivert ku-

tya, keresek magamnak egy félreeső zugot, s eltűnődök a világ folyásán. Örökre megőrzöm a jó és a rossz emlékeket. Kölyökkoromban haragtartó is voltam, ha megsértett valaki, órák hosszat duzzogtam. Ma már bölcsőbb vagyok, bár aki megbánt, annak vétkét nem felejttem el soha.

Az eltelt évek alatt csalódás is ért. Az élet megtanított arra is, hogy a kellemetlen dolgokat lerázzam magamról, mint kutya a vizet. De a negatív élmények ellenére megmaradtam barátságos, nyíltszívű, megértő, kedves és oktondi kutyának. Elértem, amit eb elérhet: a nevem nem „hallgass”. Én igenis folyamatosan beszélgetek a családommal. Hazatérésük után beszámolok nekik a távollétükben történekről. Bánatos szemem, panaszos hangom ecset, amellyel sötét színekben festem le magányosságom szomorú képét. Ilyenkor lelkiismeret-furdalásuk támad, amiért ilyen sokáig magamra hagytak, s szeretettel simogatnak, figyelnek, hallgatnak rám, beszélgetnek velem.

Azt hiszem, nyugodtan kijelenthetem: ha a beszélgetés során egymást nem is, de engem mindig mindannyian megértene. Ismerjük el, azért ez se kutya.

Itt születtem

Hegyek „kebelében”, reggeli pirkadatban

Új iskolánk, óvodánk van

Fenyők őrzik a református templomot

Karácsonyi ünnepélyünk

Itt volt Tündér Ilona udvarháza?

Kebele Jedd községhez tartozik. Marosvásárhelytől 10 km-re keletre, a Hosszú-patak mentén, hegyek kebelében, ölében fekszik. Jeddén régen a római út, most a Nyárádszeredába vivő országút vonul át, itt találjuk Kebele-Szentiványt és Kebelét.

A kebelei tetőn régi épületnyomok látszanak, ezekről a nép azt tartja, hogy Tündér Ilona udvarháza volt ott. A hegyben sokáig keresték a rejtett pincét, ahol a legenda szerint a tündérkirályné roppant kincsei vannak elásva.

Falunk lakossága 311 fő, ebből 220 magyar, 76 román, 15 roma.

A falu református temploma a völgy ékessége. A fenyőkkel ölelt épület 1995–1997 között, a hollandiai Leek város gyülekezetének támogatásával készült el. Régen „sövénytemplom” állt a helyén. 1615-től szolgált itt református lelkész. Kevés feljegyzés maradt az itt szolgáló lelképásztorokról, mert Ali pasa parancsára 1660–1661-ben a törökök mindent felégettek. A legrégebbi adat a gyülekezet létezéséről 1844. január 14-ére vezet vissza.

1944 és 1960 között Bartha József, Kolozsváriné Nagy Rozália, Kakasi Jenő volt a falu tanítója. A kultúrotthon egyik termében kialakított osztályteremben összevont oktatás zajlott. Az első óvodai csoport Kebelében 2006-ban, Enyedi Anna óvónő és férje, Enyedi Csaba lelképásztor kezdeményezésére jött létre a parókián. Onnan költöztek át a kultúrotthon kisebb termébe, az iskola szomszédságába.

Iskolánk a jeddi Benedek Elek Általános Iskolához tartozik, idén 23 gyereket, 13 iskolást és 10 óvodást oktatunk, nevelünk Botha Imola óvónővel.

Csupa szín az iskolánk, az életünk

2016 őszétől az iskolások és óvodások új épületbe költöztek. Nemsokára három csodás tündér segítségével Bardosán Sheila Vinterio Furniture csapata még szebbé varázsolta a csodás palotát. A bútorokat színesre, a falakat mesésre festették. 2017 tavaszán, az iskolaavató ünnepségen büszkén álltunk ki a közönség elé *A mi iskolánkban minden énekel* kezdetű dallal.

Testvérkapcsolatot ápolunk Kémenes Hajnal tanítónő hodosi osztályával, valamint Dósa Ibolya tanítónő koronkai másodikosaival. 2017 szeptemberében tőlük vehettük át az Egerből induló MESESZERT, amelyet az elkövetkező tanévben mi adunk majd tovább. Második esztendeje részt veszünk a marosvásárhelyi Kultúrpalota havonta megtartott leckehangversenyein, amelyeket városnézéssel kötünk össze.

Szeretjük a meséket, szeretünk új dolgokat látni, hallani, tanulni, igyekszünk minél több rendhagyó élménnyel gazdagodni. Lelkesen kapcsolódunk be a Kájoni Könyvtár felolvasó-maratonjaiba, idén Petőfi verseit olvastuk nagy örömmel. Mesék szárnyán szálltak hozzánk testvérosztályaink, régi és új ismerőseink, sok mesemondó és meseolvasó. Makkai Kinga tanárnő és a Pedagógiai Líceum diákjai papírszínházzal és a Nemzetközi Könyvvásárra szóló meghívóval leptek meg.

**Összeállították
Bodoki Lili tanító néni,
Botha Imola óvó néni
és a kebelelei iskolások**

*Akiknek köszönhetjük
színes-mesés iskolánkat*

2006 óta van óvodai csoportunk

*Maratoni futás helyett
maratoni olvasás*

*A marosvásárhelyi
Nemzetközi
Könyvvásáron*

Májusi híradó

Kopp, kopp! Lakásajánlat!
Sporthírek!

Az ókori egyiptomiak szent bogara,
a szkarabeusz bizony csak ganajtúró

Kisköpe

Februári megfajtések: A kenyérmorzsa nem jó téli eledel, mert megfagyhat a madár begyében, vagy penészesen gyulladást okoz. A nehezen megközelíthető eledelt csak az akrobata cinkék érik el, így más madár és a macska nem zavarja őket. **Nyertesek:** a varsolci IV. B; a szilágycsehi IV. A osztály.

Erdőn-mezőn bódító virágillat lengedezett. Harkályné nyugtalanul fészkelődött az odúban, meg-meglökte élete párját.

– Indulj már! Tudod, hogy a mi híradónk az első az erdőben. Ha sokat matatsz, megelőz a kakukk, s akkor oda a hírnevünk.

– Megyek már! – igazította meg piros postás-sapkáját a harkály, és kirepült az odúból.

– Kopp, kopp, kopp – táviratozott egy öreg bükkfa törzsén. Lakásajánlat! Cinegék, légykapók, seregélyek, figyelem! Több, jó állapotban levő odú kiadó! Jó lesz sietni, mert nagy a kereslet, s a lakások száma korlátozott. A csuszka figyelmébe ajánlom: ha netán túl tágasnak találja az ajtót, egy részét befalazhatja, hiszen – mint tudjuk –, ügyes kőműves. Malternak valót talál az erdei pocsolyában.

Kopp, kopp, kopp! Állásajánlat: idénymunkásokat vesznek fel a méhkaptárban. Virágzik az akác, és minden munkaerőre szükség van a virágméz behordásához.

Kopp, kopp, kopp! Sportheírek: a nagy tölgyfa első emeleti ágán kötöttfogású birkózás lesz a szarvasbogarak között. A belépés ingyenes.

Vitorlázórepülő-bemutató lesz a harmadik tisztás felett. Részt vesznek a már most kitűnő formában levő citromlepkék és nappali pávaszemek.

Galacsingörgető verseny a juhlegelőn! Részt vesznek a ganajtúróbogarak. Mindenkit szívesen látunk. Aki finnyás, tegyen maszkot.

Kopp, kopp, kopp! Kultúrhírek: hazatért téli körútjáról hírneves énekesünk, a kerti poszáta. Énekét zenekari kísérettel adja elő. Fellép a nagy fülemüle, a kerti geze, a kis poszáta, a tövisszűrő gébics, a citromsármány, az arany-

Mivel hegedül a tücsök?

Hol a szeme a nappali pávaszemnek?

Havonta
3 díjat!

málinkó. Nem mindennapi hangverseny lesz, mindenkit szívesen látunk. A belépés díjtalan.

Tücsök Tádé üzeni, hogy népi zenekara hiánytalan, s mindennap ingyenes hangversennyel kedveskedik a rétek lakóinak. Jobb szárnyán a vonó a téli nedvességben megerezkedett egy kicsit, de már rendbe hozta, s hangzása kifogástalan.

Béka Béla férfikórusa is fellép minden este, nem kell a tóig fáradni, van hangerősítőjük.

Kopp, kopp, kopp! Divatvilág! Erdei tündérek, figyelem! Megnyílt a patakparti „gyöngyvirág kalapszalón”. Aki a szellősebb modelleket kedveli, annak a „nefelejcs-szalont” ajánljuk. A fiú tündérekéket inkább a „tölgykupacs-szalón” várja, a kupacs-vadászkalap férfiasabb.

Kopp, kopp, kopp! Fontos, közérdekű hirdetés! Az egész erdő bölcsődévé alakult. Csörtetni, hangoskodni tilos, mert mindenféle fiatal életék pihegnek. Ne zavarjuk a fészkek nyugalmaát! Különösen vigyázzunk a nagy páfrány levelei alatt lapuló, egynapos ózgidácskára!

– El kell ismerni, érti a dolgát az öreg! – húzta ki büszkén magát Harkályné.

BITAY ÉVA

(Napsugár, 2006. május)

Csak ti brekeghettek? Megalakítom a női kórust. Éljen az egyenjogúság!

Mit gondol...

a kisegér? A legréfásabb ötleteket közöljük.

MIT GONDOL A MEDVE? A februári képünkhöz érkezett ötletekből:

– Kiállok a dombtetőre, onnan nézek szerteszét, s lesem a medvelányok gyönyörű szemét.

- Kész a fénykép? Nem bírom sokáig ezt a pózt!
- Azért a fotómodell élete sem könnyű.
- Minden reggel jógázom.
- Ma este én éneklek a nagyáriát az operában.
- Szabad egy tánra, hölgyem?
- Na, kinek van mersze velem tangózni?
- Jaj, leégtem, fekete lett szép barna bundám!
- Fel a fejjel, ki a mellel, gyáva medve, aki nem mer!
- Focicsapat, vi-gyázz! A medvehimnusz következik.

- Képzeld, róka, ekkkkora halat fogtam!
- Én vagyok a király! Az erdő ura! A leghíresebb!
- Én leszek az idei Sztárban sztár győztese.
- Tarts meg, fa, mert mindjárt elájulok.
- Csípnek a bolhák, kár, hogy a hátamat nem tudom megvakarni.
- De szépet álmodtam! És közben akkorát nőttem, hogy elhagytam a csemetét.

Kálmán Boglárka, Marosvásárhely; **Lőrinczi Adél**, Székelyudvarhely; **Mihály Emese**, Borszék; **Benedek Dorka**, Zabola; a nagyváradi Szacsvey Imre Iskola III. J, IV. J; a gyergyószentmiklósi Kós Károly Iskola IV. A; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola III. G; a N. Bălcescu Iskola III. C osztálya; a bogdándi IV; a szamosújvári III.; a varsolci IV. B osztály; seprődi olvasóink

Kvak és a bodza

Bodzavirágból, bodzavirágból
hullik a, hullik a sárga virágpor.
Fönt meg a felhők szállnak az égen,
bodzafehéren, bodzafehéren.

Szállj, szállj, felhő, pamacsos,
hullj le, te zápor, aranyos,
hullj le, te zápor, égi virágpor,
égen nyíló bodzavirágból.

Májusi képeim mellé illatot és hangot is szeretnék csomagolni nektek. A bodzavirág bódító illatát a Természet, a *Tavaszi felhők* című verset Nemes Nagy Ágnes, a boldog, tiszta dallamot Balázs Árpád alkotta meg. Tavaly óta mindenki ismeri, hiszen ez a kórusmű egyik „főszereplője” a Mindenki című Oscar-díjas magyar rövidfilmnek.

Mindenki ismeri magát a bodzát is: kertekben, réteken, útmenti bokrosokban igen gyakori. Népünk sokféle nevet adott neki: bocfa, csete, fái bodza, fekete bodza. Tavasszal habos, fehér csipkébe öltözik, nyáron földig érő, zöld szoknyába. Ősszel millió fekete gyönggyel díszíti magát, később foszladozó, tarka köpenyben cidrizik.

De nemcsak az öltözködésre van gondja. Üdít, gyógyít és táplál embert és állatot.

Szinte minden része felhasználható. Virágjából szárítva tea, frissen szörp vagy pezsgő üdítőital készül, palacsintatésztába forgatva, kirántva pedig bodzafánk. Fekete, bogyós terméséért versenybe kell szállnunk a madarakkal, mert ők is nagyon szeretik. Ha mi vagyunk a gyorsabbak, finom és vitaminban gazdag lekvárt főzhetünk belőle.

Dédapáinknak kedvenc játéka volt a bodzasíp és -furulya. Maguk készítették úgy, hogy forró dróttal kiégették, piszkálták az ágak szivacsos belét.

A bodza gyógynövény. Teája kiváló mandula- és torokgyulladás, hűlés ellen, ám ne feledjétek, mint minden gyógynövényt, a bodza virágát, bogyóját is tiszta helyen, az úttól távol kell gyűjteni.

Ha szedtél néhány „pamacsos, aranyos” bodzavirágot, felejtsd el a kólát, és láss hozzá az ezerszer finomabb és egészségesebb bodzaszörp készítéséhez. Jövök, és megkóstolom. BRRREKKK!!!!

Írta, rajzolta, fényképezte KOVÁCS RÉKA RHEA

Nagy Vincze,
Bogdánd

Bende Mátyás,
Zabola

Marosi Réka,
Olthévíz

Zsigmond Kata,
Sepsiszentgyörgy

Rejtvenypályázat

Két vicc, két apró keresztrejtvény – ezeket küldöm nektek pályázati feladatként májusra. A többi rejtvény, tréfa és karikatúra már csak ráadás.

A Rejtvenykirály

1	2	A	K		3	4
5			6	7		
8		9				
I		10				B
	12				13	
14					15	
16			A	G		

Mészáros Péter,
Bogdánd

Peti nagy csokor virágot visz a nagymamájának.
– Köszönöm szépen, de nem kellett volna – mondja a nagymama. – Hiszen rengeteg virág van a kertemben.
Peti válaszát a rejtvény megfejtéséből tudhatod meg.

VÍZSZINTES

1. A megfejtés
3. Járuk rajta
5. Egyesült Királyság angol rövidítése
7. Hegedű tartozéka
8. Japán nemzeti ruhadarab

10. A monda szerint Maros testvére
12. Baka
14. Női név
15. Nagy Károly monogramja
16. Téli sport

FÜGGŐLEGES

1. Édes, kedves
2. SKI
3. Megelégető
4. Állóvíz
7. Árasztó
9. MOAÉ
11. Apró tévedés

12. KRI

13. Hosszú kétjegyű mássalhangzó
14. Szintén

VAJNÁR ILONA rejtvényei

1	L		2		3	É
4		5				I
6				7		
	S		8			
9						Ő

Az apa fáradtan hazaér a munkából. Megkérdi a feleségét:

– Ebéd? Gyerek?

Az asszony sem szaporítja a szót. Válasza a rejtvényben olvasható.

VÍZSZINTES

2. Mézészítő rovar
4. Becézett Enikő
6. Római 101
7. Árva Misi névjegye
8. Végül kell!
9. Időmérő

FÜGGŐLEGES

1. Megfejtés 1.
2. Te meg én
3. Megfejtés 2.
5. Nézd
7. Nem valódi
8. Teacseppek!

Oláh Szidónia,
Aranyosgyéres

Nyertesek

A februári rejtvenypályázat megfejtése: Ha kibújok, vacogok. Sok hóember (eredetileg jó ember) kis helyen is elfér.

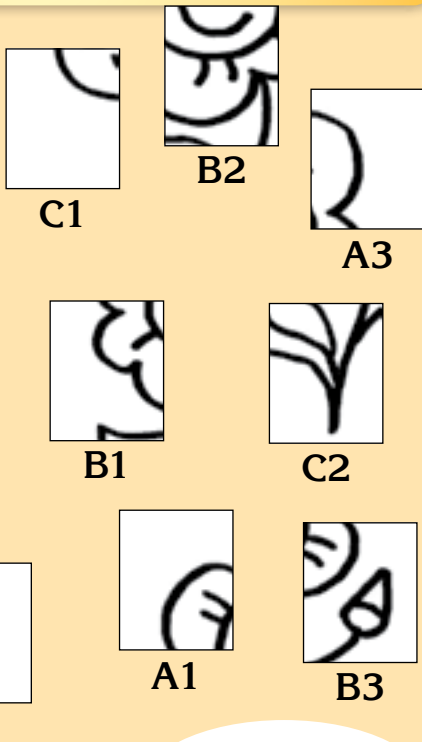
Nyertesek: Munteanu Márk és Maya, Nagybánya; Cucicea Amina, Nagymajtény; Szász Dária Klementina, Kányád; a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium III. B osztálya; a mezőcsávási IV. B osztály.

Találd ki!

1

Másold át a betű-szám jelölések alapján az üres hálóba a rajzrészleteket. Mi alakul ki az összevissza vonalakból?

	1	2	3
A			
B			
C			

ELŐNY ITT!
Könczey Elemér karikatúrája

Hogy hívják a...

- ...a görög vendéglóst?
- Abrosz Tisztakosz Koszt Az Fenerossz.
- ...
- ...a kínai hentest?
- Csakmócsing Csüng.
- ...
- ...a japán autószerelőt?
- Cseregumi Hamaroda.
- ...
- ...a svájci alpinistát?
- Zu Hans.
- ...
- ...a házasodni készülő medvét?
- Jegyesmedve.
- ...
- ...a kövér indiánt?
- Gömbvillám.
- ...
- ...a magyar autószerelőt?
- Bekó Tóni.
- ...
- ...a lengyel boltos?
- Mikornyitzky.
- ...
- ...a katolikus tornatanárt?
- Tréning atya.
- ...
- ...a cseh postást?
- Holacsek.
- ...
- ...a kínai munkanélkülit?
- Teng Leng.
- ...
- ...az olasz méhészt?
- Megcsipetta Dongo.

2

Bármilyen irányban haladva húzd ki a betűhálóból a hét napjainak nevét. A megmaradt 10 betűt soronként összeolvastva alakul ki a kisfiú mondatának utolsó szava.

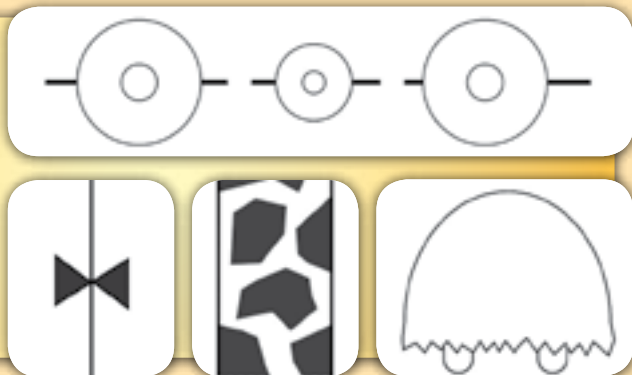
K	SZ	K	Ö	T	R	Ö	T	Ü	CS
M	E	E	G	SZ	O	M	B	A	T
L	R	D	P	É	N	T	E	K	E
P	D	E	D	T	Ó	F	T	É	H
V	A	S	Á	R	N	A	P	É	S

Áprilisi megfejtések

1. A tudomány hatalom
2. Kék 4. E

3

Furcsa nézőpontból készültek ezek a rajzok. Vajon mit ábrázolnak? Jövő lapszámunkban megírjuk, mi mire tippelünk.

MASZAT MŰVÉSZ és a SZÍNHARMÓNIA

Májusban a természet megújul, színes, ünneplő ruhát ölt magára. A természetben előforduló színek mindig harmonizálnak egymással; lehet, hogy te sokszor tanácstalanul toporogsz a tükör előtt, ha a színek társítására kerül sor.

Nem létezik önmagában szép vagy csúnya szín, bármely színárnyalat, ha megfelelő környezetbe kerül – esztétikus lehet. A színárnyalatok gyakran más hatást váltanak ki egymás szomszédságában.

Az egyik legegyszerűbb és „legbiztonságosabb” színösszeállítás neve monokróm vagy monokromatikus. Válassz egy szeletet a mellékelt színtortából, és azon belül válogass különféle tónusokat. A monokróm színharmónia tehát egyetlen szín különféle árnyalatainak kombinációját jelenti.

Ha például a zöldet választod, mint a májusi természet, sárgával világosíthatod, kézzel vagy pirossal sötétítheted az árnyalatot.

A színgörög hasznos kellék lehet nemcsak festetés, de öltözködés közben is.

Válaszúti olvasóink munkája

Készíts
bármilyen témájú,
monokróm
festményt, rajzot.

Havonta
3 díjat!

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Februárban farsangi kollázst kértünk tőletek. Könyvjutalmat érdemel Radu Paula Mária és Reitler Ilka, Barót (1-2), valamint a homoródalmási negyedikesek (Kelemen Zsanett munkája – 3).

1

2

3

Szólj, szám!

1. A **font** és a **lat** nálunk régi, az angoloknál ma is használt súlymérték, hajdan mérleget is jelentett. Milyen szavak, szó-lások őrzik a két szó emlékét a magyar nyelvben?

2. Ragaszatok minél több igekötőt az **esik** igéhez. Foglaljátok rövidke mondatba minde-nik alakot, hogy kiderüljön, hányféle új árnya-latot, jelentést kapott.

3. Sok szavunk egybe- és különírva is helyes, de nem ugyanazt jelenti. Illesszétek a mondatokba a találó alakot: **körbeáll, körbe áll, félcipő, fél cipő, nemcsak, nem csak, mindennap, minden nap**

Ehhez a tánchoz a lányok

A gyerekek az óriás tölgyet.

..... hosszú, unalmas is.

Esik? csepereg.

..... egyforma, ha csak heverészel.

Nem elég hetente, edzeni kell.

Nem kell csizma, elég a is.

Nem találok a

Szó-móka

Kezdő barchobázók:

– Személy?

– Igen.

– Fémről van?

– Igen.

– Akkor pléhbános.

.....

Pistike a zöldségesnél:

– Egy kiló citromot kérek!

– Citrom nincs, csak banán.

– Akkor indulhatok Banára!

Februári megfejtések: 1. A **cinége**, a **pinty** név a két madár hangját utánozza, a **zöldike** név a tollak színére utal, a **csuszka** fejjel lefele szalad a fatörzsön, a **tövisszúró gébics** fölös zsákmányát tövisekre szúrja, a **meggyvágó** erős csőrével feltöri a csontos magvakat, a **királykának** sárga, koronászerű folt van a fején. 2. **Vizs-** gyökünk szóbokra: vizsga, vizsgázik, vizsgáztat, vizsgaláz, vizsgál, vizsgálat, vizsgáldik, vizsla, vizslat, vizslató stb. 3. **Bakot lő:** baj, ha a vadász a tiltott bak állatot lövi le. Átvitt értelme: melléfog, téved. A **bűnbak** régi hitek szerint kecske vagy bika, amelyre az emberek ráruházták bűneiket, és elűzték vagy feláldozták, hogy megszabaduljanak bűneiktől. Mai jelentése: igazságtalanul vádolt, elítélt ember. **Nyertesek:** a **szatmár-németi Bálcescu–Petőfi Iskola III. C osztálya**; a **maroshévízi III.**; a **szilágybagosi III. osztály.**

Maszat Művész játszóterén a Napsugár képzőművész munkatársaival is találkozhatok, ezúttal **Moldován Mária** festő- és kerámiaművésszel.

A papír és a ceruza, a festék, az agyag, a gyurma mind nagyon fontos és természetes kellékei voltak gyerekkorom mindennapjainak. Édesanyám állatkákat formáló kézmozdulatai még ma is felsejlenek néha, amikor kis kerámiáimat formálok. Az anyag felvillantja az érzést, időutazásra röpit másodpercek töredékére. Átsuhan rajtam a gyermekkori állapot.

Aztán betoppant egy komoly és szép festőállvány.

Olyan igazi, amilyen a festőknek dukál. Szüleimtől kap-tam Karácsonyra. Csak később tudtam meg, hogy éppen akkor vo-nultak Sepsiszentgyörgy utcáin a hatalmas fa állvánnyal, amikor ki-tört Bukarestben a forradalom.

Hamarosan került vászon és távoli rokontól megörökölt olajfes-ték is. Lenolaj a gépgyárból. És én barátkoztam a nagy vász-nakkal, az olajfesték nehéz szagával, a beszáradt ecsetekkel, és annyira jó és különleges érzés volt így festeni. Állványon, vászonra, olajjal. A festőállványra felhelyezett fehér vászon még ma is jó és különleges érzéssel tölt el, és az agyag időutaztató varázslata mindig jólesően megborzongtat.

Levelező

Nekem nincs édesanyám, a mésekből születtem, és a szárnyaló képzeletben élek, de Anyák napján mindig meghatódom: olyan jó lehet egy napot arra szánni, hogy megköszönjétek édesanyátok szeretetét, gondoskodását, mely az év minden napján körülölel titeket.

Lázár Nóra, Lövete

Küldjétek rajzot, verset, fényképet erről az ünnepről. Ott fog pompázni a jövő májusi Napsugárban. Addig is sorolom, kiktől kaptunk mostanában levelet: **Orbán Andrea**, Kibéd; **Siklódi Abigél Tünde**, Borszék; **Benedek Melánia**, Kápolnásfalu; **Balázs Beáta**, Mezőpetri; **Kovács-Keresztes Dorotytya**, **Molnár Klaudia**, Sepsiszentgyörgy; **Kelemen Ágota Bíborka**, Kovászna; **Cseke Réka**, Oklánd; **Nagy Sarolta**, Mezőpanit; **Kajtor Sára**, **Babrik Viktória**, Nagyvárad; **Tamás Katalin**, Kolozsvár; **Sibian Márk Flórián**, Szatmárnémeti; **Bencze Mátyás**, Székelyudvarhely; **Kacsó Brigitta**, **Szakács Anna**, Marosvásárhely; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola III. G, a T. Vladimirescu Iskola III. C, a N. Bălcescu Iskola III. C; a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola III. E; a brassói 15-ös Iskola III. C; a nagyváradai D. Cantemir Iskola IV. C; a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium III. B; a székelyudvarhelyi Tamási Áron Iskola I-IV. osztálya; a szalárdi III. B; az olthévízi III. B; a baróti IV. C; a zabolai III. B; az esztelneki III., IV.; a varsolci IV. B; a nyárádszeredai III. B; az árpádi III.; a homoródalmási IV.; a kálmándi IV.; a lövétei IV. A és B osztály; aranyosgyéresi, hadadnásdi, bogdándi, málnásfürdői, magyarlapádi olvasóink.

Kedves szülők, nevelők!
Köszönjük mindazoknak,
akik személyi jövedelemadójuk
2%-ával támogatják
a Napsugár Alapítványt.

Ha ebben az évben is méltónak tartanak a támogatásra, kérjük, töltsék ki a mi adatainkkal a 230. számú űrlapot, és küldjék el a helyi Pénzügyi Hivatalhoz.

Az űrlap honlapunkról is letölthető:
www.napsugar.ro

Adataink: Fundația Culturală Napsugár;
Cod de identificare fiscală: 7714627;
Cont IBAN:

RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő: 2018. május 25.

Köszönjük bizalmukat és támogatásukat –
A Napsugár és a Szívárvány

● Egy iskola, két osztály. Az édesanyák köszöntésére gyűlt össze a **szatmárnémeti M. Eliade Iskola III. D és IV. D osztálya**, **Koncz Tünde**, illetve **Román Melinda** tanító nénik diákjai.

● Rongyosra olvassuk a Napsugárt, nem is zavar annyira, hogy nincs tankönyvünk. Nagyon kedveljük a Kutyanaplót, gyermekeim fogékonyak mindenre, csak kell őket irányítani, segíteni. **János Erzsébet tanítónő** és harmadikosai a **szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskolából**

● Ennek a Posta-rovatnak a szatmáriak a főszereplői. A **szatmárnémeti 10-es Iskolában Reich Annamária tanító néni** minden osztálya országos versenyeket, Napsugárdíjakat, tábort nyer. Eredményeikhez hozzájárul az öt éven át rendszeresen kapott Szivárvány–Napsugár-vitamin is.

● Örülünk, hogy a Napsugár Kör tagjai lehetünk, érdeklődéssel olvassuk a Napsugárt, és rendszeresen elküldjük munkáinkat. **Máthé Delinke tanító néni ákosfalvi osztálya**

● Ahogy nővünk, úgy szeretnénk egyre többet megtudni az erdélyi magyarságról, székelységről. Ebben nagy segítségünkre van a Napsugár, nem csupán a történelmi múltat, hanem a jelent is megismerjük belőle. **Kursinszky Viola osztálya a debreceni Kölcsey Ferenc Iskolából**

● A márciusban készült fényképen **Nagy Andrea tanító néni** és **mezőpaniti** harmadikosai együtt örülnek a **Zrínyi Ilona Matematikaverseny**en elért sikernek: **Bartha Bálint** egyéniben III. díjat, csapatversenyben **Barta Nikolettával** és **Csutak Ágotával** együtt II. helyezést ért el.

ÉDESANYÁK NAPJA

Egyetlen nagy szeretet,
ezernyi eredeti ötlet. Valamennyi érdekes,
őszinte, szívhez szóló.
Magyarázat nélkül, csak az alkotók nevével
közöljük munkáitokat, hogy minél több
férjen e két oldalra.

Varga Katalin
esztelneki
harmadikosai

Szőke Réka
osztálya,
Szatmárnémeti,
Kölcsey Ferenc
Főgimnázium

László Gabriella és
Fülöp Hajnal osztálya,
Marosvásárhely,
R. Guga Iskola

Kátai Judit
nyárádszeredai
negyedikesei

Fándly Enikő tanító
néni osztálya a nagy-
váradi D. Cantemir
Iskolából

Szilágyi-Székely
Melinda
magyarlapádi
diákjai

Laurán Angéla
felsőbányai
kisdiákjai

Bartha Denise
összevont osztálya
Tordaharasztról

Struguraş-Fazakas
Ildikó és Géczi Melinda
marosvásárhelyi, Hevele
Zsuzsa mezőfényi
tanítványai

Pávai Erika
dési osztálya

Szakács Anikó
székelyszenterzsébeti
tanítványai

Bunău Irén
árpádi
tanítványai

Nagy
Adél tanító néni
nagyajtai
diákjai

Zimándújfalu,
Valter Zsuzsa
tanítványai

Irkafirka

Futó Eszter, Zilah

De szeretnék madár lenni!
A felhők között repülni,
A napsugarat érezni,
A dombok tetején üldögélni.

Rózsa, rózsza, piros rózsza,
Egy csokorba összefogva.
Édesanyám kapja tőlem
Anyák napja alkalmából.

Nagy Bettina Beatrix,
Vajdaszentivány

Bencze Máttyás,
Székelyudvarhely

Te vagy a legszebb ajándék,
mit Isten adhatott,
Hogy téged kaptalak,
nagyon szerencsés vagyok.
Ha fáradt kezedet
az enyémre teszed,
Akkor én minden embernél
erősebb leszek.
Nem tudom,
hogyan köszönjem meg
a sok jószágot,
Kívánom, hogy
teljesüljön minden álmod!

Cala Zselyke Dorottya,
Szatmárnémeti

Nagy Milán,
Szatmárnémeti

Anyucika mindig a kedvedben jár,
akárhonnan kóborolsz, megtalál.
Neki elég egyetlen szó: szeretlek,
mert te ezzel is nagyon megleped.
Anyucika nem bánt, mikor korán kelt,
mert az iskola fontos, mint a házi kert.
Anyucika szeret, nem bánt, amikor elszakad a ruhád.
Hogy lehet megtanulni ilyen jó anyuka lenni?
Mert az biztos, hogy ehhez
az iskola nem ért.

Szőcs Tamás

Nagy Alexandra,
Bogdánd

A jószág számomra azt jelenti,
hogy tiszteletben tartunk másokat.
A jószágos ember melegszívű,
tud alkalmazkodni, kedves és barátságos.

A szeretet számomra azt jelenti,
hogy társainkra figyelünk,
vigyázunk egymásra.
Jó, ha szeretnek, és jó szeretetet adni.

A rosszindulatú ember mindent megtesz,
hogy másnak rosszat tegyen.
Sajnos sok rosszindulatú ember létezik a földön.

Turos Orsolya,
Marosvásárhely

Anyuka, anyuka,
vigyázz magadra!
Várlak izgatottan
mosolyodra gondolva.

Anyuka, anyuka,
süt a napocska,
fénylő sugara
arcodat simogatja.

Anyuka, anyuka,
öröm vagy számomra,
várom, hogy fénylő
arcodat simogassam.

Barabás Tímea Júlia,
Dés

Nagy Sarolta,
Mezőpanit

Véget ért a hideg tél,
Kiáltok a tavaszért!
Kibújik a hóvirág,
Azzal köszöntöm anyát.
Elmegyek nagymamához,
Viszek neki hóvirágot.
Egy csokorba

kötöm majd,

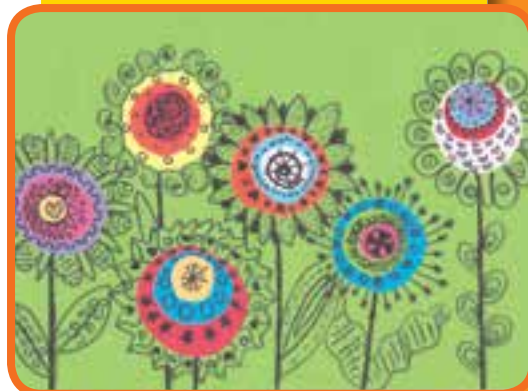
Mit két kezem odaad.
Két kezem nem is régen
Szeretettel fogták ők meg.
Átvezettek árkon-bokron,
Meg az ákom-bákomokon.
A világ összes hóvirága
Tiétek lesz nemsokára.
Így köszönöm meg

tinétek,

Hogy értem oly sok jót
tesztek.

Szilágyi Levente, Dés

Mire jó az anyai szeretet?
Mennyi mindent elérek vele.
Mindenben támogat szerető kezed,
Mert én vagyok az életed értelme.
Jöhetnek bármilyen gondok,
Te segítesz, akármit mondok.
Jöhetnek bármilyen álmok,
Te fogod a kezem, s várod.
Cseresznyés Virág, Barót

Farkas Hannelore,
Szatmárnémeti

Az iskolából hazajöttem,
A tanulásba belekezdtem.
Rájöttem, hogy túl nehéz,
Hívtam anyut: – Segítsél!
Amint anyu megérkezett,
A tanuláshoz vége lett.
Siettem ki játszani,
Este meg lefeküdni.

Siklódi Barbara,
Nyárádszereda

Szép kismadár a cinke,
Villásfarkú a fecske.
Nagyon ravasz a róka,
Tóba ugrik a béka.
Lusta a lassú lajhár,
I-á-zik a szamár.
Gyorsan repül a sólyom,
Sokat bohóckodik a majom.

Király Zsófia,
Kolozsvár

Az egész úgy kezdődött, hogy kaptunk egy nyulat a faluból.
Kicsinyei születtek. Behoztuk a hat kisnyuszt a házba. Azonnal elugrándoztak. Az egész család őket kereste. Nagy felfordulás lett. Az első nyuszt a konyhaszekrényben találta meg Apa. Hamu a neve, mert sötét a színe. Egy másik nyuszt a Juli sminkesdobozában bújt meg. Ő Zokni, mert az egyik lába fehér. Készítettem egy táblázatot, hogy kit kaptunk meg eddig: Hamu – pipa, Zokni – pipa. Hátralevő nyusztok: Draszé, Ugrancs, Hasi meg Sunyi. Draszé, a félvak nyuszt és Sunyi a szennyestárában szundított. Draszé – pipa, Sunyi – pipa. Már csak két nyuszt hiányzott, Hasi meg Ugrancs. Juli felkiáltott:

– Ááá, Dorka, a hörcsőgnél vannak!

Futottam, ahogy csak bírtam. Lusti, a hörcsőgöm nagyon harciasan küzdött, de ez nem segített semmit. Közbeléptem. Boldogan kiáltottam:

– Hamu és Ugrancs – pipa!

Végül a nyulakat visszaraktam a ketrecbe, és Apával megetettük őket.

Hover Dorka, Magyargyerőmonostor

Bécsi Dávid
Szatmárnémeti

Címlap:
MOLNÁR
KRISZTINA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.
CUI: 210622. Készült a kolozsvári TypoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓSZAZA ÜZENETEI

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Darvas Erzsébet és László
Johanna Eszteleken
Mátyás királyról szóló
meséket olvasott

Ábrahám Loránd, a sepsi-
szentgyörgyi Mikes Ke-
lemen Líceum tanulója
műfalmászó. Hatodik
lett az országos verse-
nyen. Fel, fel, Loránd! –
biztatja osztálya és Forró
Viola tanító néni

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Lakatos Márta tanító néni
kálmándi diákjai mintás vá-
szonból varrtak puha és göm-
böldyed virágot anyukájuknak.

**Kézimunkázz,
és küldj képet róla!**

Veres Flóra-Boróka a kézdí-
vásárhelyi Turóczy Mózes Is-
kolában Váncsa Kinga tanító
néni diákja. Óvodás kora
óta cselgáncsozik, számos
érmét szerzett országos és
nemzetközi versenyeken.

András Mónika lövétei negyedikeinek filcvirá-
ga lehet hűtőmagnes vagy kitűző aszerint, hogy
mit ragasztasz a hátára: mágnest vagy biztostűt.

Kitaláljátok, miből készült
az anyák-napi csokor Nagy Lenke
tanítónő ivói osztályában?

